માનવતાવાદી સંસ્થાઓ માટે આબોહવા અને પર્યાવરણ ધોરણો

પરિચય

આબોહવા અને પર્યાવરણીય કટોકટી માનવતાના અસ્તિત્વને જોખમમાં મૂકે છે. આપણા શારીરિક અને માનસિક સ્વાસ્થ્યથી લઈને આપણા ખોરાક, પાણી અને આર્થિક સુરક્ષા સુધી આપણા જીવનના તમામ પરિમાણોને અસર થાય છે. જો કે કટોકટી દરેકને અસર કરી રહી છે, પરંતુ જેમણે આ સમસ્યામાં ઓછામાં ઓછું યોગદાન આપ્યું છે, તેઓને સૌથી વધુ અસર થઈ રહી છે અને આ પરિસ્થિતિ વધુ ખરાબ થઈ રહી છે.

આબોહવા અને પર્યાવરણીય કટોકટીથી વર્તમાન અને ભાવિ પેઢીના જીવન અને અધિકારોનું રક્ષણ કરવા માટે આપણે સાચો વિકલ્પ પસંદ કરીએ છીએ કે નહીં - ગ્રીનહાઉસ ગેસના ઉત્સર્જનમાં ઘટાડો કરવો, જૈવવિવિધતાના નુકસાન અને પર્યાવરણીય અધોગતિને રોકવા, વધતા જોખમો સાથે અનુકૂલન અને સંકટને દૂર કરવા માટે યોગ્ય પસંદગીઓ કરવી - આનાથી થતી અસરો અને મૃત્યુને રોકવા માટે ઝડપી પરિવર્તન લાવવાની તાત્કાલિક જરૂર છે.

સ્થાનિક, રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય માનવતાવાદી સંસ્થાઓ તરીકે અમે કટોકટીના સ્કેલ અને વધતી જતી જરૂરિયાતોને પહોંચી વળવાની અમારી ક્ષમતા વિશે ખૂબ જ ચિંતિત છીએ, અમે પગલાં લેવા માટે સંકલ્પબદ્ધ છીએ. આપણી પોતાની ક્રિયાઓને આગળ વધારીને અને અન્યોને પણ તે કરવા પ્રેરણા આપીને કટોકટીની અસરોને ઘટાડવા માટે સાથે મળીને કામ કરવાની જવાબદારી છે.

ઉદ્દેશ્ય

ચાર્ટરનો ઉદ્દેશ્ય આબોહવા અને પર્યાવરણીય કટોકટીના પ્રતિભાવમાં સામૂહિક પગલાંને પ્રેરણા અને માર્ગદર્શન આપવાનો છે, ખાસ કરીને તે લોકો માટે કે જેઓ સૌથી વધુ અસર અનુભવશે. સંસ્થાએ વિશિષ્ટ ધ્યેયો અને કાર્ય યોજનાઓ દ્વારા આ પ્રતિબદ્ધતાઓ અમલમાં મૂકવી જોઈએ, કાર્યની તાત્કાલિક જરૂરિયાત અને સંસ્થાઓની વ્યક્તિગત ક્ષમતા અને આદેશ દ્વારા જાણ કરવામાં આવે છે.

આ ચાર્ટર નવીનતમ વૈજ્ઞાનિક પુરાવાઓ અને પેરિસ સમજૂતિના ઉદ્દેશ્યો (Paris Agreement), આપત્તિ જોખમ ઘટાડવા માટે સેન્ડાઈ ફ્રેમવર્ક (Sendai Framework for Disaster Risk Reduction) અને સસ્ટેનેબલ ડેવલપમેન્ટ ગોલ્સ (Sustainable Development Goals), તેમજ આંતરરાષ્ટ્રીય માનવ અધિકાર કાયદો, આંતરરાષ્ટ્રીય માનવતાવાદી કાયદો અને આંતરરાષ્ટ્રીય પર્યાવરણીય કાયદા સહિત અન્ય સંબંધિત આંતરરાષ્ટ્રીય કાયદા અને ધોરણો દ્વારા માર્ગદર્શન આપે છે,. તે મુખ્ય માનવતાવાદી ધોરણોને પૂરક બનાવે છે, જેમ કે આંતરરાષ્ટ્રીય રેડક્રોસ અને રેડ ક્રેસન્ટ અને આપત્તિ રાહતમાં બિનસરકારી સંસ્થાઓ

(એન.જી.ઓ.) માટેની આચારસંહિતા, ગુણવત્તા અને જવાબદારી પરના મુખ્ય માનવતાવાદી ધોરણો, સંરક્ષણ કાર્ય માટેના વ્યવસાયિક ધોરણો અને સ્ફિયર હેન્ડબુક.

સ્થાનિક, રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય માનવતાવાદી સંગઠનો તરીકે સાથે ઊભા રહીને, અમે પ્રતિબદ્ધ છીએ:

૧. આબોહવા અને પર્યાવરણીય કટોકટીની અસરો સામે અનુકૂલન કરવા માટે લોકોને મદદ કરવા અને માનવતાવાદી જરુરિયાતો વધારવા આપણાં પ્રતિભાવોને આગળ વધારવા.

અમે ક્લાઈમેટ ચેન્જ (જળવાયુ પરિવર્તન) અનુકૂલન, આપત્તિના જોખમમાં ઘટાડો અને આગોતરી કાર્યવાહી પર વધુ ધ્યાન કેન્દ્રિત કરીને આઘાત, તણાવ અને લાંબા ગાળાના ફેરફારો માટે જોખમ અને નબળાઈને ઘટાડીશું. પૂર્વતૈયારી, પ્રતિભાવ અને પુનઃપ્રાપ્તિ સહિત અમારા તમામ કાર્યમાં, અમે ગ્રામીણ અને શહેરી વિસ્તારોમાં બદલાતા આબોહવા અને પર્યાવરણીય જોખમોને ધ્યાનમાં લઈશું અને સંબોધિત કરીશું. અમારા કાર્યક્રમો અને કામગીરી શ્રેષ્ઠ રીતે ટૂંકા, મધ્યમ અને લાંબા ગાળાની આબોહવા અને પર્યાવરણીય વિજ્ઞાન અને ઉપલબ્ધ ડેટા અને સ્થાનિક અને સ્વદેશી જ્ઞાન દ્વારા સૂચિત નક્કર જોખમ વિશ્લેષણ પર આધારિત હશે.

અમે તે વ્યક્તિઓને સમર્થન આપીશું જેઓ સૌથી વધુ જોખમમાં છે, આપણે એ ધ્યાનમાં લઈશું કે વ્યક્તિગત લાક્ષણિકતાઓ, જેમકે, જાતિ, ઉંમર અને અપંગતા, માળખાકીય અસમાનતા, કાનૂની દરજ્જો અને ગરીબી, હાંસિયામાં ધકેલાયેલ, વિસ્થાપન, સ્થળાંતર, જાહેર આરોગ્ય જેવી પરિસ્થિતિઓ કે કટોકટી પરિસ્થિતિમાં લોકોની ક્ષમતાઓ અને નબળાઈઓને કઈ રીતે અસર કરે છે.

૨. કાર્યમાં પર્યાવરણીય ટકાઉપણું વધારવું અને ગ્રીનહાઉસ ગેસ ઉત્સર્જનમાં ઘટાડો કરવો.

"કોઈ નુકસાન ન કરો" ના સિદ્ધાંતને અનુરૂપ, સમયસર અને સૈદ્ધાંતિક માનવતાવાદી સહાય પૂરી પાડવાની અમારી ક્ષમતા જાળવી રાખીને, અમે પર્યાવરણ અને આબોહવાને થતા નુકસાનને ટાળીશું, ઘટાડીશું અને તેનું સંચાલન કરીશું. અમે મજબૂત પર્યાવરણીય નીતિઓનો અમલ કરીશું અને અમારા કાર્યક્રમો, પ્રાપ્તિ, લોજિસ્ટિક્સ અને પરિસર સહિત અમારી તમામ કામગીરીની તાત્કાલિક અને લાંબા ગાળાની પર્યાવરણીય અસરનું વ્યવસ્થિત મૂલ્યાંકન કરીશું. અમે વૈશ્વિક લક્ષ્યોને અનુરૂપ અમારા ગ્રીનહાઉસ ગેસ ઉત્સર્જનને માપીશું અને નોંધપાત્ર રીતે ઘટાડીશું. જંગલો અને જમીનોના સંરક્ષણ અને પુનઃસંગ્રહ સહિત અનિવાર્ય ઉત્સર્જનને સરભર કરવા માટે ઉચ્ચ-ગુણવત્તાવાળા ઉત્સર્જન ઘટાડવાના પ્રોજેક્ટને સમર્થન આપવું, ઘટાડવાના પ્રયત્નોને પૂરક બનાવશે, પરંતુ આવા પ્રયત્નોનો વિકલ્પ ગણવો જોઈએ નહીં. અમે જવાબદારીપૂર્વક પાણી સહિત કુદરતી સંસાધનોનું સંચાલન અને ઉપયોગ કરીશું અને અમારા કેમ્પસમાં અને અમારા કાર્યક્રમો દ્વારા પેદા થતા કચરાને ઘટાડી અને યોગ્ય રીતે વ્યવસ્થાપન કરીશું.

૩.સ્થાનિક કાર્યકરો અને સમુદાયોના નેતૃત્વને સ્વીકારો.

અમારૂ કાર્ય સ્થાનિક કાર્યકરો અને સમુદાયોના નેતૃત્વ અને અનુભવ દ્વારા માર્ગદર્શન આપવામાં આવશે. અમે તેમને બદલાતી આબોહવા અને પર્યાવરણીય જોખમો માટે વધુ સારી રીતે તૈયાર કરવામાં મદદ કરીશું અને પ્રકૃતિ-આધારિત ઉકેલો સહિત શમન અને અનુકૂલનનાં પગલાં અંગે સ્થાનિક, પરંપરાગત અને સ્વદેશી જ્ઞાનમાંથી શીખીશું. અમે સ્થાનિક રીતે સંચાલિત ટકાઉ પ્રતિભાવોમાં રોકાણ કરીશું. અમે અમારા કાર્યક્રમોની રચના, વ્યવસ્થાપન, અમલીકરણ અને મૂલ્યાંકનમાં સ્થાનિક કલાકારો અને અમે જે લોકોને સેવા આપીએ છીએ તેમની અર્થપૂર્ણ અને સર્વસમાવેશક ભાગીદારી અને નેતૃત્વ સુનિશ્ચિત કરવા માટે અમે સાથે મળીને કામ કરીશું.

૪.આબોહવા અને પર્યાવરણના જોખમ અને પુરાવા આધારિત ઉકેલો વિકસાવવા માટે આપણી ક્ષમતામાં વધારો.

અમે ટૂંકા અને લાંબા ગાળાના આબોહવા અને પર્યાવરણીય જોખમો અને તકોની અમારી સમજને વધારીશું, જોખમો ઘટાડવા, કટોકટીની અપેક્ષા રાખવા, સમયસર પગલાં લેવા અને અમારી પ્રવૃત્તિઓની ટકાઉપણું સુનિશ્ચિત કરવા માટે અમારી સામૂહિક ક્ષમતાને મજબૂત બનાવીશું. જ્યારે શક્ય હોય ત્યારે, અમે ડેટા ગેપને દૂર કરવામાં મદદ કરવા માટે સંબંધિત અને સુલભ ડેટા અને વિશ્લેષણનું ઉત્પાદન અને શેર કરીશું. અમે અમારી તમામ પ્રવૃત્તિઓમાં આ જોખમોને સંબોધવા માટે વિજ્ઞાન, પુરાવા, ટેક્નોલોજી અને સંદેશાવ્યવહારના અમારા ઉપયોગમાં સુધારો કરીશું.

૫.આબોહવા અને પર્યાવરણીય ક્રિયાને મજબૂત કરવા માનવતાવાદી ક્ષેત્રમાં અને સહયોગથી કામ કરવું.

અમે સમગ્ર માનવતાવાદી પ્રણાલીમાં સહકાર વધારશું, ખાસ કરીને સ્થાનિક, રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય કાર્યકરો વચ્ચે. અમે સ્થાનિક અને રાષ્ટ્રીય સત્તાવાળાઓ, પર્યાવરણ, વિકાસ અને માનવાધિકાર સત્તાવાળાઓ સાથે કામ કરીએ છીએ જેથી જોખમોનું સંચાલન કરવા અને ટકાઉ હસ્તક્ષેપ વિકસાવવાના પ્રયત્નોની સાતત્યતા સુનિશ્ચિત કરી શકાય. કાર્યકરો આંતરરાષ્ટ્રીય નાણાકીય સંસ્થાઓ, ખાનગી ક્ષેત્ર, સંશોધકો, સપ્લાયર્સ અને દાતાઓ સાથે પણ કામ કરશે. અમે, ખાસ કરીને, લોકો-કેન્દ્રિત, આબોહવા-સ્થિતિસ્થાપક અને સર્વસમાવેશક વિકાસને આકાર આપવા માટે અમારા જ્ઞાન અને આંતરદૃષ્ટિને શેર કરીએ છીએ.

૬.તાત્કાલિક અને વધુ મહત્વાકાંક્ષી આબોહવા કાર્યવાહી અને પર્યાવરણીય સંરક્ષણને એકત્ર કરવા માટે તમારા પ્રભાવનો ઉપયોગ કરો

અમે સરકારો, સંસ્થાઓ, ખાનગી ક્ષેત્રે અને વ્યક્તિઓ દ્વારા જોખમ ઘટાડવા અને આબોહવા અને પર્યાવરણીય કટોકટીના કારણો અને પરિણામોને સંબોધવા માટે તમામ સ્તરે મહત્વાકાંક્ષી પગલાં લેવાનું આહ્વાન કરીએ છીએ. નીતિઓ, રોકાણો, પ્રથાઓ, લોકોના ખર્ચ, આબોહવા અને પર્યાવરણીય કટોકટીના વર્તમાન અને ભાવિ માનવ પરિણામોના પુરાવા સાથે, અમે કાયદા સંબંધિત નિર્ણયો સહિત નિર્ણય લેવાની પ્રક્રિયાને જાણ કરવા અને પ્રભાવિત કરવા માટે પ્રતિબદ્ધ છીએ. , અમે સંબંધિત આંતરરાષ્ટ્રીય અને રાષ્ટ્રીય કાયદાઓ, ધોરણો, નીતિઓ અને મજબૂત આબોહવા પગલાં અને પર્યાવરણીય સંરક્ષણ માટેની યોજનાઓના બહેતર અમલીકરણને પ્રોત્સાહન આપવાના અમારા પ્રયત્નોને પણ વધારીશું.

૭. પ્રતિબદ્ધતાઓને અમલમાં મૂકીએ તેમ લક્ષ્યો વિકસાવવા અને પ્રગતિને માપવી.

અમે આબોહવા અને પર્યાવરણ પર અમારા કાર્યની અસરને સખત રીતે માપીશું અને પારદર્શક રીતે જાણ કરીશું અને અમે સેવા આપતા લોકો પાસેથી પ્રતિસાદ માંગીશું. આ ધોરણો અપનાવ્યા પછી, અમે સંબંધિત ધોરણો અને માર્ગદર્શનનો ઉપયોગ કરીને અમારી પ્રતિબદ્ધતાઓને એક વર્ષની અંદર સમયાંતરે લક્ષ્યાંકો અને કાર્ય યોજનાઓમાં અનુવાદિત કરીશું (જો તે પહેલાથી જ ન હોય તો). જેમ જેમ આપણી મહત્વાકાંક્ષાઓ વધે છે, અને આપણું જ્ઞાન અને ક્ષમતા વિકસિત થાય છે, તેમ તેમ ધ્યેયોની નિયમિત સમીક્ષા કરવાની જરૂર પડી શકે છે. અમે જે રીતે કામ કરીએ છીએ તેમાં માનસિકતા અને અભિગમમાં ફેરફાર તેમજ નોંધપાત્ર ફેરફાર અને જાળવણી ખર્ચ તરફ દોરી જશે. અમે અમારી પ્રતિબદ્ધતાઓને હાંસલ કરવા માટે જરૂરી સંસાધનોનું રોકાણ કરીશું અને અમલીકરણ પ્રક્રિયામાં એકબીજાને ટેકો આપીશું. અમારા દાતાઓનો સહયોગ આવશ્યક રહેશે.

<u>પરિશિષ્ટ: શબ્દાવલિ</u>

અનુકૂલન (આબોહવા પરિવર્તન માટે): બદલાતી આબોહવાને સમાયોજિત કરવા માટે આપણે શું કરીએ છીએ તે વાસ્તવિક અથવા અપેક્ષિત આબોહવા અને તેની અસરો છે. માનવ પ્રણાલીઓમાં, અનુકૂલનનો હેતુ નુકસાનને ઘટાડવા અથવા ટાળવાનો અથવા ફાયદો મેળવવાનો છે. કેટલીક કુદરતી પ્રણાલીઓમાં, માનવસર્જિત અપેક્ષિત આબોહવા પરિવર્તન અને તેની અસરો (IPCC, 2018) સાથે અનુકૂલન કરવામાં મદદ કરી શકે છે.

આગોતરા પગલાં: સંભવિત આપત્તિની અસરોને રોકવા અથવા ઘટાડવા માટે આંચકા પહેલાં અથવા તીવ્ર અસરો અનુભવાય તે પહેલાં લેવામાં આવેલી ક્રિયાઓનો સમૂહ. આ ક્રિયાઓની અસર કેવી રીતે થશે તેની આગાહીઓના આધારે જાણવામાં આવે છે. પૂર્વાનુમાનની ક્રિયાઓ જોખમ ઘટાડવામાં લાંબા ગાળાના રોકાણનો વિકલ્પ ન હોવો જોઈએ અને લોકોની જોખમ વ્યવસ્થાપન ક્ષમતાને મજબૂત બનાવવાનો હેતુ હોવો જોઈએ (એન્ટિસિપેશન હબ, 2020)1

જૈવવિવિધતામાં ઘટાડો: ચોક્કસ વિસ્તારમાં વિનાશ જે જૈવિક વિવિધતાના કોઈપણ પાસાઓમાં ઘટાડા તરફ દોરી જાય છે (એટલે કે આનુવંશિક, પ્રજાતિઓ અને ઇકોસિસ્ટમ સ્તરે વિવિધતા ખોવાઈ જાય છે); તે વૈશ્વિક લુપ્તતાથી માંડીને વસ્તી લુપ્તતા સુધીના બહુવિધ સ્કેલનો સંદર્ભ લઈ શકે છે, જેના પરિણામે સમાન ધોરણે કુલ વિવિધતામાં ઘટાડો થાય છે (IPBES કોર ટર્મિનોલોજી, 2021).

આબોહવા ક્રિયા: આબોહવા પરિવર્તન અને તેની અસરોને સંબોધવા માટે તાત્કાલિક પગલાં, તેમજ તમામ દેશોમાં આબોહવા સંબંધિત જોખમો અને કુદરતી આફતો માટે સ્થિતિસ્થાપકતા અને અનુકૂલન ક્ષમતાને મજબૂત કરવાના પગલાં. યુનાઈટેડ નેશન્સ સસ્ટેનેબલ ડેવલપમેન્ટ ગોલ્સ (ECOSOC, 2019) ના ધ્યેય 13 નો વિષય ક્લાયમેટ એક્શન છે.

આબોહવા અને પર્યાવરણીય કટોકટીમાં ભારે આબોહવા અને હવામાનની ઘટનાઓ, જૈવવિવિધતાનું નુકસાન, વાયુ પ્રદૂષણ, જમીનની અધોગતિ, અસંતુલિત ઉત્પાદન અને વપરાશ, ગ્રીનહાઉસ ગેસનું ઉત્સર્જન, દરિયાઈ પ્લાસ્ટિકનો કચરો, કુદરતી સંસાધનોનો અતિશય શોષણ, એન્ટિબાયોટિક-પ્રતિરોધક ચેપ અને જોખમી પદાર્થો અને જંતુનાશકોનો સમાવેશ થાય છે. UNEP:GEO-6, 2019)1

પર્યાવરણીય ટકાઉપણું: એવી પરિસ્થિતિ કે જેમાં પર્યાવરણને લગતી માંગણીઓ તમામ લોકોને અત્યારે અને ભવિષ્યમાં સારી રીતે જીવવા દેવાની તેની ક્ષમતાને ઘટાડ્યા વિના પૂરી કરી શકાય છે (GEMET, 2020). પર્યાવરણીય ટકાઉપણું આબોહવાની ક્રિયા કરતાં વધુ વ્યાપક છે, ઉત્સર્જન ઘટાડીને અને ગ્રીન પ્રેક્ટિસ, અને આબોહવા પરિવર્તન માટે લોકોની સ્થિતિસ્થાપકતાને મજબૂત બનાવીને આબોહવા અને પર્યાવરણીય અસરોને મર્યાદિત કરી શકાય છે. (IUCN, કોઈ તારીખ નથી; IUCN, 2015; , 2020).

શમન (આબોહવા પરિવર્તનનું): ગ્રીનહાઉસ ગેસના ઉત્સર્જનને મર્યાદિત અથવા અટકાવે છે અને વાતાવરણમાંથી આ વાયુઓને દૂર કરતી પ્રવૃત્તિઓમાં વધારો કરે છે (IPCC, 2018).

પ્રકૃતિ-આધારિત ઉકેલો: કુદરતી અને સંશોધિત ઇકોસિસ્ટમનું રક્ષણ કરવા, ટકાઉ મેનેજ કરવા અને પુનઃસ્થાપિત કરવા માટેની ક્રિયાઓ જે સામાજિક પડકારોને અસરકારક અને અનુકૂલનશીલ રીતે સંબોધિત કરે છે, જ્યારે માનવ સુખાકારી અને જૈવવિવિધતા લાભો પણ પ્રદાન કરે છે (IUCN, 2016).

Source: https://www.climate-charter.org/ Developed and *Gujarati* language translation by All India Disaster Mitigation Institute (AIDMI).